

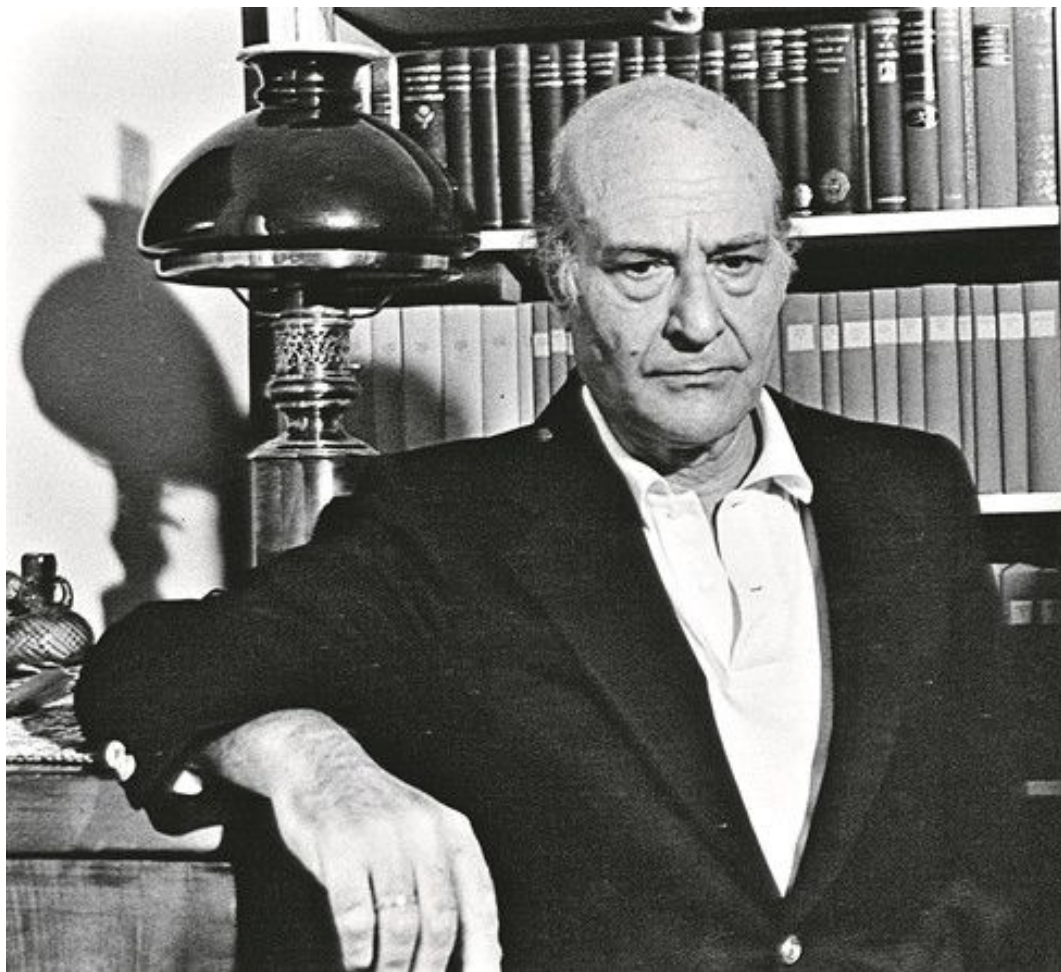
*Οι Πολιτισμικοί Δρόμοι
της
Μαύρης Σταφίδας*

Ποιήματα

Κι αν λείψει κάθε φόρος της, κι ας βάλουν πιο μεγάλο
εγώ ποτέ στο στόμα μου σταφίδα δε θα βάλω
και ούτε θέλω να την δω ποτέ μου στο τραπέζι
κι ας κάνουν μόνο με αυτή πουτίγκες οι Εγγλέζοι.

Γιώργος Σουρής

Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα
έναν πίσω απ' τον άλλο, ίδια τυφλοί.

Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη
όπου, φορές, εκαταβούλιαζε ίσαμε το γόνατο.

Επειδή το πιο συχνά ψιχάλιζε στους δρόμους έξω
καθώς μες στην ψυχή μας.

Και τις λίγες φορές όπου κάναμε στάση να ξεκουραστούμε
μήτε που αλλάζαμε κουβέντα,
μονάχα σοβαροί και αμίλητοι, φέγγοντας μ' ένα μικρό δαδί
μία – μία εμοιραζόμασταν τη σταφίδα.

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ «Η πορεία προς το μέτωπο»

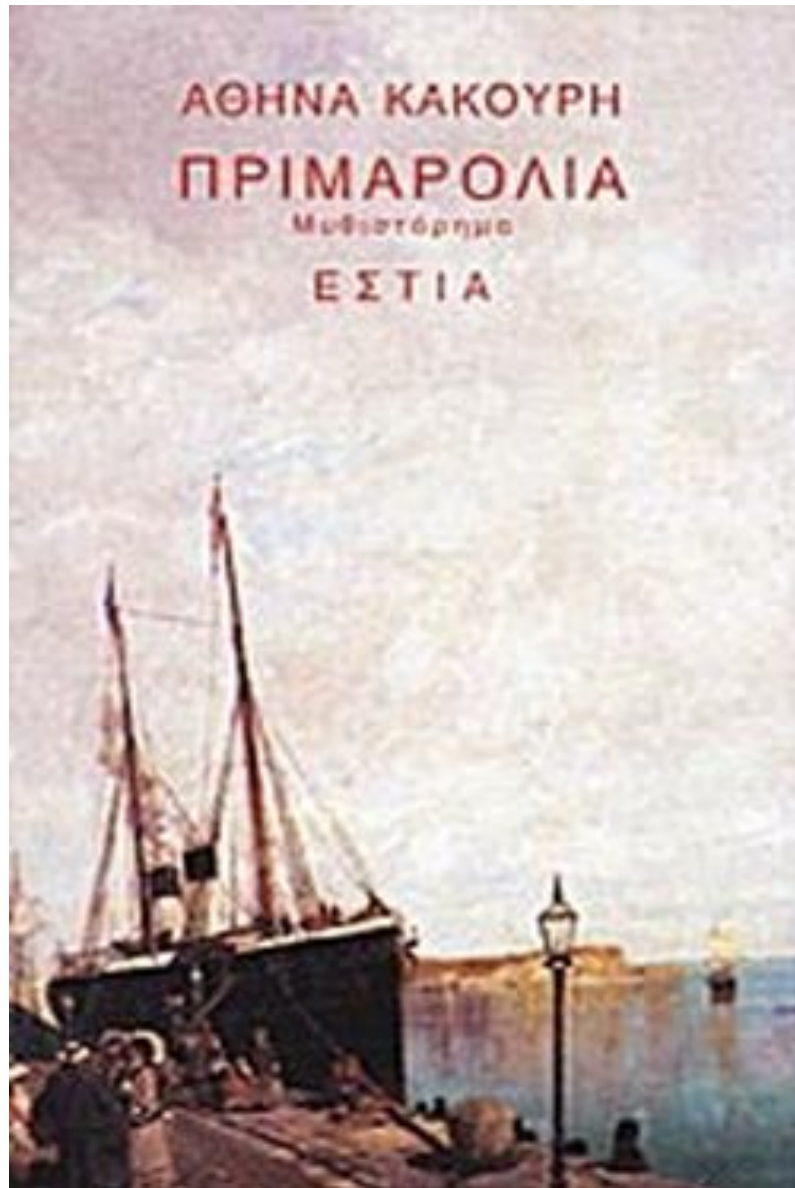
Οδυσσέας Ελύτης

Κλεάνθης Τριανταφύλλου

Απ' το τσαμπί σου κρέμεται, γλυκιά μου μαυρομάτα
Το έθνος... Σένα θρέφουμε μονάκριβη ελπίδα
χλωρή, όσο ξεραίνεσαι, συ κάνεις την πατρίδα,
είν' από σένα τάλαρο τ' αλώνια μου γεμάτα
μικρή, γλυκομελαχρινή, κοπέλα μου σταφίδα!

Κλεάνθης Τριανταφύλλου

*Η σταφίδα έχει επηρεάσει
και τη λογοτεχνία.*

Μια ιστορία
που διαδραματίζεται
στην Πάτρα των σταφιδεμπόρων του 1890.

Ο *Αντρέας Καρκαβίτσας*, στο διήγημά του *«Το σύννεφο»*, περιέγραψε αριστοτεχνικά την αγωνία των σταφιδοπαραγωγών που έχουν απλώσει τη σταφίδα να ξεραθεί, καθώς βλέπουν ένα απειλητικό σύννεφο.

Στο ίδιο διήγημα ένας παραγωγός καμαρώνει:

«Ο Μάης βγάνει τα κεράσια, ο Θεριστής τ' αγγούρια, ο Αλωνάρης τα καρπούζια και ο Αυγουστος τα τάλαρα»

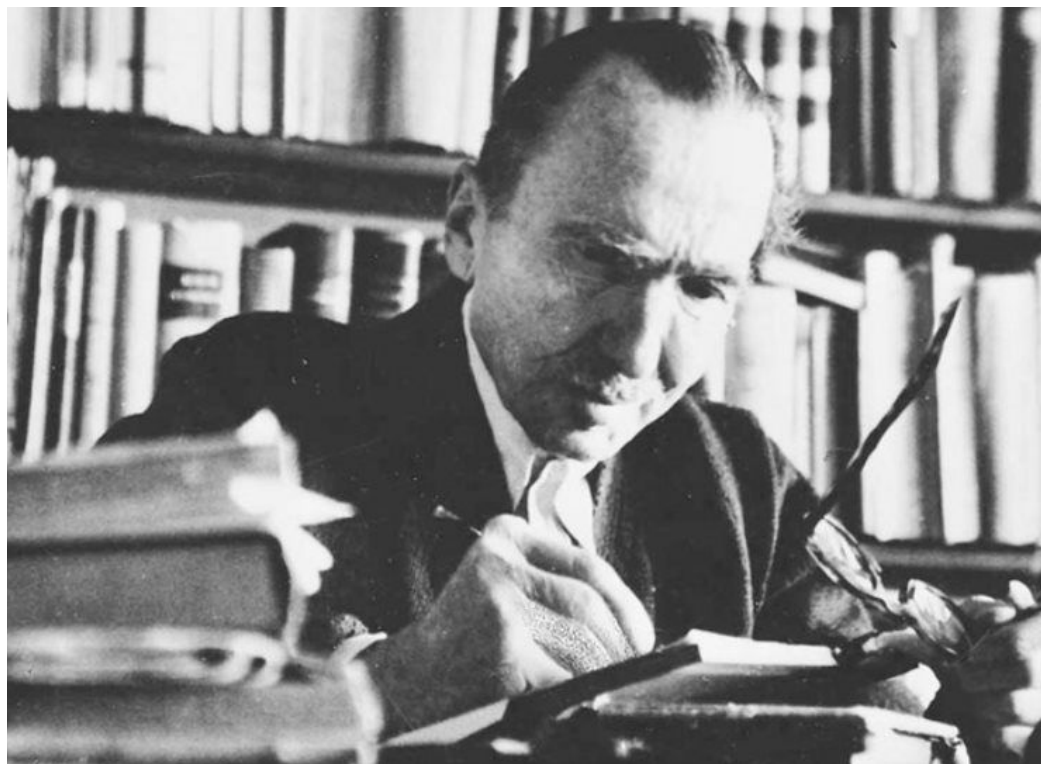
(η αυγουστιάτικη σταφίδα έδινε το πολύ εισόδημα).

Ο Νίκος Καζαντζάκης

στο έργο του «Αναφορά στον Γκρέκο»

κάνει τη δική του αναφορά στον «Αγιο Αύγουστο»

και στον τρύγο.

Εκεί που μιλούσαν, ο ουρανός σκεπάστηκε,
οι πρώτες στάλες, χοντρές, ζεστές, άρχισαν να πέφτουν.
Ολοι πετάχτηκαν απάνω, καθένας έτρεχε κατά το αμπέλι του,
όπου είχε απλώσει τη σταφίδα της χρονιάς...
Φωνές ακούστηκαν γοερές από το κάθε αμπέλι.
Άλλοι βλαστημούσαν, άλλοι φώναζαν την Παναγιά
να τους λυπηθεί, να βάλει το χέρι της,
και στο τέλος θρήνος ξέσπασε.
Ο θρήνος δυνάμωνε, μερικές γυναίκες είχαν χωθεί
ως τα γόνατα μέσα στα νερά και μάχουνταν
να περισώσουν λίγη σταφίδα.

«Μικρές Ιστορίες»

από τον Ηλείο συγγραφέα

Κώστα Ι. Περδίκη

Όλος ο κάμπος μας, τότε, μια απέραντη πράσινη θάλασσα.
Ολη η εύφορη γη, παραδομένη αποκλειστικά σχεδόν σ' αυτήν:
στην καλλιέργεια της μαύρης κορινθιακής σταφίδας,
του «μαύρου χρυσού» της εποχής.
Χιλιάδες στρέμματα, χιλιάδες αλώνια.
Για χάρη της, μέχρι και εθνικό πρόβλημα προέκυψε,
το λεγόμενο σταφιδικό ζήτημα, όταν για κάποια συνεχόμενα χρόνια,
η τιμή της καταράκλυσε στα τάρταρα.

Η Σταφίδα στην Τέχνη

Τριανταφυλλίδης Θεόφραστος: Εργάτριες σταφίδας

Ταρσούλη Αθηνά: Το άπλωμα της σταφίδας

Nenad Mirkovich: Grape Harvest

Elin Kleopatra Danielson-Gambogi : Τρύγος

*Η σταφιδοκαλλιέργεια έχει το δικό της λεξιλόγιο
και ποικιλία τοπικών εκφράσεων*

Επεσε περονόσπορος.

(όταν κανείς δε θέλει να μιλήσει για μια καταστροφή ή για μια δύσκολη κατάσταση).

Στο κοφίνι δε χωρεί , στο καλάθι περισσεύει.

(για ανθρώπους που δεν ευχαριστιούνται με οτιδήποτε και να τους προσφέρεται).

Αλωνάρη με τ' αλώνια και με τα χρυσά πεπόνια.

(Η παροιμία υποδηλώνει τον πλούτο των σταφιδοπαραγωγών).

Αυλάκωσε τα αμπέλια σου να φας γλυκιά σταφίδα.

(πρέπει να περιποιηθείς το αμπέλι για να πάρεις καρπό).

Εγινε σταφίδα

(γέρασε πολύ και το δέρμα του έχει γεμίσει ρυτίδες).

Ηθη και Εθιμα

Όταν ωριμάζουν οι πρώτες ρόγες σταφυλιού,
τις ρίχνουν κάτω από το κρεβάτι και συγχρόνως
απαγγέλουν:

«όξω ψύλλοι και κοριοί και μέσα μαύρη ρόγα».

Έτσι πίστευαν ότι έδιωχναν ενοχλητικά ζώδια.

... και ιατρικές συμβουλές

Βρασμένος τραχανάς και κρόκος του αυγού
με στουμπημένη σταφίδα
δίνουν το κατάπλασμα για εξωτερικούς όγκους
(κοινώς σπυράκια).

Συνταγές με σταφίδες

Μαρμελάδα μαύρης σταφίδας

Γλυκό κουταλιού

Τσουρέκι με μαύρη σταφίδα

Κέικ σοκολάτας με μαύρη σταφίδα

Σταφιδόψωμο